

1897 2den Del. af Finantsloov. f. Finantsaaret fra 1ste April 1871 til 31te Mars 1872. 1898

Ret til at udtale sig forberedende om disse Sager, medens den endelige Afgjorelse har ligget hos Rigsdagen og tidligere hos den souveraine Konge. Men at man følger den bestaaende Retsordning, synes mig dog virkelig meget underligt, at man fra Repræsentationens Side vil bebrejde Administrationen. Naar man derhos nu særligt drager hele denne Contract frem og oplæser med Eftertryk enkelte Ord, saa er det forunderligt, at man ikke ogsaa drager nogle andre Ord frem, f. Ex. dem, at Universitetet kun slutter sine Overenskomster under Betingelse af Rigsdagens Samtykke; thi det er dog virkelig et meget væsentligt Moment i denne Sammenhæng, at Rigsdagens Samtykke er reserveret ved Alt, hvad Universitetet i disse Henseender gjør, saa jeg troer rigtig nok, at det er temmelig stærkt at tale om complete Statsmagter og om Alt det, som i den Anledning blev udtalt. Særligt kan jeg ikke troe, at det kan være det ærede Medlems Mening at lade dette Vædringsforslag komme længere frem denne Gang, og derfor skal jeg ikke opholde mig synderligt længe derved, men blot henvise til det, at man, naar man berøver disse Stiftelser Charakter af Stiftelser, vil man ogsaa udelukke alle Understøttelser fra andre Steder end fra Staten. Man siger vel, at disse Understøttelser ligge langt tilbage i Tiden, ude i en fjern Oldtid, og det skal man desuden nok tage alt Hensyn til; men derved glemmer man, at der er givet endog meget betydelige Understøttelser i den nyere Tid, og at der rimeligviis ogsaa vil blive givet i Fremtiden. Det store Smithske Legat, som er paa over 200,000 Rd., ligger kun faa Aar tilbage i Tiden, og det Samme er Tilfældet med Gaven til Blindeinstituttet af dets nye smukke Bygning. Alt dette vil man naturligviis strax stoppe til i det Dieblif, man gjorde det til en ganske simpel Budgetsag. Her i Kjøbenhavn bestod saaledes hele Fattigvæsenet selvstændigt længe indtil ind i Aarhundredets Begyndelse ved frivillige Gaver som en overveiende privat Sag uden Forbin-

delse med Byens øvrige Budgetvæsen; men det var ogsaa netop kun, indtil det blev en Communesag; thi fra det Dieblif af ophørte mere og mere den private Tegning, og i 1814 maatte der paalignes Fattigskat, og de tidligere store Legater ere ogsaa fra den Tid udeblevne. Det er en Ting, man har Erfaringer om allevegne, at, hvor man ikke anerkjender saadanne Instituter som Instituter med en særlig eiendommelig Ordning, vil man øieblikkelig bringe de frivillige Gaver til dem til at ophøre. — Jeg skal kun endnu ved dette Forslag udtale min Forundring over, at man, naar man vil føre Noget frem i denne Retning, saa kun gjør det i den Grad halvt; thi ethvert af disse Numere her opføres jo i Virkeligheden trods Dmposteringen som særegne Instituter og det synes mig forunderligt, naar man vil indføre en heel ny Regnskabsform. Man bibeholder jo dog, seer jeg f. Ex., ved de lærde Skoler et Afdrag formedelst Skolepengene, og ligeledes ved den polytechniske Bæreanstalt et tilsvarende Afdrag formedelst Contingenter osv. under Udgiftssiden. Men, netop dette, at disse Instituter have andre Indtægter, som man ogsaa her har maattet optage under Instituternes Udgiftsside, gjør det i mine Dine naturligt, at deres Bestyrelse seer, jeg vil ikke sige under en anden Bestyrelsesmagt, men gennem en anden Budgetstilling end de øvrige Indtægter og Udgifter, som angaae Cultusministeriet. Det, som jeg dog fornemmelig skulde urgere her, er, at de ærede Medlemmer, der i det Væsentlige ere enige med et andet æret Medlemovre paa den anden Side af Salen (N. Hansen), der udtalte det igaar, at han ikke kunde være med til, at en saadan endelig Afgjorelse af saadanne Ting, der hvile paa organiske Love finder Sted ved en blot løs Opstilling paa Finantslovens Budget, itide ville tænke paa at standse Sagen ved at stemme allerede ved denne Afstemning bestemt imod den; thi kommer det ved denne 2den Behandling til at staae blot med enkelte Stemmers Overvægt,